

Natur och Miljö

Förbundet Natur och Miljö
/Camilla Sederholm, verksamhetsledare

UTLÅTANDE
6.9.2021

Referens: VN/12128/2019

Natur och Miljö tackar för remissen och ger följande utlåtande till revidering av Naturvårdslagen. Våra kommentarer gäller kap. 1,2,3,6,11,12 och "övrigt":

1 kap. Allmänna bestämmelser

1§ Lagens syfte

Ett nytt syfte är 5) öka medborgarnas naturkännedom och miljömedvetenhet, detta är bra och bör lyftas fram

- Man kunde dock gärna ersätta "naturkännedom och miljömedvetenhet" med "miljöpedagogik och miljömedvetenhet" för att täcka ett större fält och motsvara formuleringarna i 9§.
- Den stora frågan är dock: hur syns det här i resten av lagförslaget i form av något konkret? Tyvärr är svaret att det inte syns alls, har man glömt bort syftet?

1§ 1 mom 3: bör skrivas tydligare i enlighet med RP sambandet mellan biologisk mångfald och klimatförändringen, att målen med stävjandet av klimatförändringen är en del av tryggheten av den biologiska mångfalden. Skyddandet av klimatsänkor kunde också vara bra att skriva ut. Samtidigt är det viktigt att notera att klimatskyddsåtgärder inte alltid bidrar till naturskydd och bevarande av biologisk mångfald (jmf även Kap 3, 14 §)

3§ Definitioner

Argument för varför man borde använda "miljöpedagogik" som begrepp är att det bättre motsvarar lagens syften om man följer definitioner enligt vad som överenskommits inom fältet, hittas t ex här: <https://finto.fi/keko/fi/page/p61>)

3 § 1 moment 6 punkten: Här behövs en ny underpunkt 5) hotade naturtyper.

9§ Miljömedvetenhet

Föreslår att döps om till "Miljöpedagogik och miljömedvetenhet" för att bättre motsvara innehållet. "Miljöfostran" är ålderdomligt, borde helst vara "miljöpedagogik".

10§ Statliga naturvårdsmyndigheter

Ingen som ansvarar för miljöfostran/miljöpedagogik?

11§ Expertmyndigheter inom naturvården

Vem ska vara expert inom miljöfostran/miljöpedagogik? Borde en sådan inrättas? I dagsläget faller den biten mellan stolarna då varken miljöministeriet eller undervisningsministeriet verkar ha tagit det till sin uppgift.

12§ Kommunen

Hit borde tilläggas miljöpedagogik och miljömedvetenhet så det inte glöms bort, nämns nog i 9§ men inte här?

Efter sotereformen är kommunernas viktigaste områden bl.a. bildning, fritid markplanering och naturvård, det borde synas i alla kommuner. I dagens läge är barnen i olika kommuner väldigt ojämställda ifråga om hur mycket miljöpedagogik de erbjuds, ALLA kommuner borde se till att barnen får ta del av miljöpedagogik.

31 § Bidrag för att främja skyddet och vården av den biologiska

mångfalden *Kunde man också få bidrag för att främja miljöpedagogik eller faller det under undervisningsministeriet? Man tycker ju att det borde finnas finansieringsinstrument för ALLA de syften som lagen har.*

2 kap. Myndigheter och andra aktörer inom naturvården

12 §

Ordalydelsen kunde här vara "Kommunen ska främja ..." I RP står det ".. kunnan tulee edistää.." Det framgår i RP vad det kan innebära. Det borde stå som krav i lagen eller på något sätt systematiskt, att NTM-centralerna anvisas ha specifika personresurser för ändamålet (vid behov t.ex. koncentrerat till en viss NTM-central) att stöda kommunerna i sitt arbete för att främja den biologiska mångfalden, uppgörandet av strategier, kartläggningar av naturvärden, skyddandet av värdefull natur, främja samarbete mellan olika aktörer genom t.ex. bildande av samråd i kommunen, sprida goda prövade projekt vidare från kommun till kommun m.m. Det ska finnas tillräckligt resurser för att ta aktivt initiativ till kommunerna av NTM-centralerna. Helst borde kommunerna ha specifika uppgifter inom naturskyddet, men om det är säkert att grundlagen ger en så stor självbestämmanderätt, så måste det väl gå nöja sig med det här förslaget. Dessutom har också den s.k. kommungruppen funderat ingående på detta.

Se också *Luonnonsuojelulain kehittämistarpeet 2020, Suomen ympäristökeskuksen raportteja 19/2002* sammandrag s. 15

14 §

Det borde vara obligatorsikt för NTM-centralerna att göra upp en genomförandeplan

3 kap. Naturskyddsplanering

Naturskyddsplanering 14 § (Nationell strategi för biologisk mångfald och handlingsprogram)

En hänvisning till klimatlagen bör nämnas. Det är dock viktigt att notera att klimatskyddsåtgärder inte alltid bidrar till naturskydd och bevarande av biologisk mångfald. Målen att bekämpa klimatförändringar och främja naturvård stöder varandra ömsesidigt, men klimatskyddsmetoder kan undergräva biologisk mångfald lokalt och regionalt, till exempel vindkraft och utvinning och bearbetning av batterikemikalier.

6 kap. Naturskyddsområden

45 § Minimiareal för grundandet av en nationalpark bör vara *1000 ha, inte 3000 ha*

11 kap. Genomförande av ekologisk kompensation

Se nedan på sidan 5 svar på fråga: Hur påverkar de föreslagna bestämmelserna om ekologisk kompensation uppnåendet av syftena med naturvårdslagen?

12 kap. Förvärvande av områden för naturskyddsändamål samt ersättningar

Markägaren bör kompenseras fullt ut för alla förluster som orsakas av naturskydd.

Stävjandet av klimatförändringen

- **Hur ser ni på att stävjandet av klimatförändringen blir ett av syftena med naturvårdslagen?**

Stävjandet av klimatförändringen och förlusten av biologisk mångfald hänger givetvis ihop och det är bra att detta adresseras i naturvårdslagen. En hänvisning till klimatlagen bör nämnas. Det är dock viktigt att notera att klimatskyddsåtgärder inte alltid bidrar till naturskydd och bevarande av biologisk mångfald. Målen att bekämpa klimatförändringar och främja naturvård stöder på många sätt varandra ömsesidigt, men klimatskyddsmetoder kan undergräva biologisk mångfald lokalt och regionalt, till exempel vindkraft och utvinning och bearbetning av batterikemikalier. Det är viktigt att beakta att klimatskyddsåtgärder inte per automatik främjar naturvärden och biologisk mångfald, och klimatskyddsåtgärder kan försvaga dessa. Omvänt bör det beaktas att naturskyddsåtgärder oftare främjar målsättningar för stävjandet av klimatförändringen än tvärtom. Detta skulle betyda att en hög ambitionsnivå gällande naturskyddet är avgörande också med tanke på hur vi lyckas stävja klimatförändringen.

Ekologisk kompensation, det vill säga ekologisk kompensation för försämring av naturvärden

- 1) **Hur påverkar de föreslagna bestämmelserna om ekologisk kompensation uppnåendet av syftena med naturvårdslagen?**

Det föreligger en överhängande risk att kompensationsförfarandet, då det förverkligas i praktiken, leder till att arter och livsmiljöer ändå försvagas, trots ambitiösa målsättningar i teorin, eftersom a) det kommer att visa sig svårt eller mödosamt i praktiken att bedöma kompensationsåtgärderna rättvist med tanke på naturvärdena i olika områden b) själva kompensationsidén kan i praktiken visa sig bidra till en viss överoptimism gällande kompensationsåtgärders positiva effekter för naturen. Det föreligger risk för att försämrande åtgärder för naturen lättare tas i försvar då möjligheten till ekologisk "kompensation" erbjuds. Detta bör beaktas då kompensationskriterierna fastställs. Kompensation bör därför under alla omständigheter krävas med god marginal. 1 Den kompenserande åtgärdens kompensationsförhållande till försämringen bör som grundregel rimligen vara > 10 (minst 1-10).

- Kompensationskriterier bör kräva att den utrotningshotade livsmiljön eller artens livsmiljöförstöring måste kompenseras för livsmiljön för samma art eller samma livsmiljöåtgärder på ett sådant sätt att skyddsnivån, trots försämringen, förbättras.
- Målet bör alltid vara nettopositivitet efter kompensation. Kompensation bör göras så nära som möjligt till den ursprungliga platsen för försämring så att det i arters och livsmiljöers
- Utbredning eller regionala förekomster inte sker försämringar på grund av kompensationsförfarandet.

2) Hur påverkar de föreslagna bestämmelserna om ekologisk kompensation de projekt som planeras i sektorerna?

Malmletning på naturskyddsområden

Anser ni att det är ändamålsenligt att begränsa malmletning i naturskyddsområden

1) genom att på det sätt som föreslås avlägsna en myndighets möjlighet att bevilja tillstånd för malmletning i statens naturskyddsområden?

Malmletning eller gruvdrift på naturskyddsområden ska inte tillåtas

Övriga anmärkningar om propositionen:

- Också en revidering av skogslagen skulle vara viktigt eftersom denna nu utgör ett centralt problem i försvagandet av naturvärden.
- Korrekturläsning av de svenska texterna behöver ännu göras i den slutliga versionen så att svenska och finska texten har samma innebörd. Ett par exempel: 2 Kap 8 § 2 ”.. sin verksamhet..” samt 10 § 2: i sista meningen torde ordföljden vara fel.